

ПЪЖТЕКА

СЕДМИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ . 60 ЛВ.
ЗА ПОЛОВИНЪ ГОДИНА . 30 ЛВ.
ЗА ЧУЖБИНА 80 ЛВ.
ОТДЪЛЕНЪ БРОЙ 2 ЛВ.

Одобренъ и препоръчанъ отъ Министерство на Народното Просвѣщение съ № 19263 отъ 16 юний 1933 г.

РЕДАКТОРЪ: ПЕТКО СТОЯНОВЪ

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
ЦАРИЦА ИОАННА № 18

Пощ. чекова сметка № 1328

БРОЙ
29

ЕЗУМНИЯТЪ ПОДВИГЪ

(Историческа легенда споредъ една стара хроника)

Презъ декемврий 1490 г. армиитѣ на Арганъ на Касриана бѣха събрани на нѣколко мили отъ Гренада, въ полето на Алхамай. За по-малко отъ една година, християнскитѣ крале принудиа мавритѣ да се прибератъ въ територията на Гренада; сега чакаха часа въ който кавгитѣ, които разбѣгаха враговетѣ, щѣха да имъ предадатъ града. За да запълнятъ времето на тая принудително почивка, войницитѣ се състезаваха въ смѣлостъ, безстрашие и говорѣха само за промушване съ мина, за горди предизвиквания и за нечувани подвизи; но нѣкои храбри рицари намираха стоенieto на две крачки отъ желаниа градъ за много изпително, а-най-недоволенъ отъ тѣхъ бѣше Фернандо Перецъ дель Пулгаръ.

— Да не сме дошли тукъ, казваше той често, гледаме какъ зрѣятъ портокалитѣ на Вега²⁾? Но ме слушаха, проклетия градъ щѣше да бѣде изветъ, стенитъ му сринати, а жителитѣ минали въ острието на ножа. По цѣли дни стоимъ недвижно, гледаме отдалечъ Гренада и не смѣемъ я пипнемъ. Ще се прѣсна отъ ядъ, като си помисля, че тия невѣрници ни се присмиватъ задъ стѣнитѣ си! Но азъ ще се опитамъ да влѣза въ града и когато бѣда тамъ.

— Но какъ ще минешъ презъ стенитъ? Града е обсаденъ съ троенъ поясъ стени, има хиляда кули, десетъ и две порти, на които денонощно сѣдѣтъ стотици часови. Ще те спратъ още при първата стѣпка! Освенъ ако, за да минешъ незабелязано, се облѣчешъ като мулетаръ, водоносецъ или трговецъ на маслини?

— Ще влѣза въ Гренада, ви казвамъ азъ, и ще влѣза на коня, съ каска на глава и мечъ въ ръка. Шестнадесетъ другари ще ме придружаватъ, и превземемъ голѣмата джамия и ще запалимъ штурна на града.

— Лудъ ли си, Пулгаръ, или се подигравашъ на насъ?

— Смѣлостта не е лудостъ, а ако мислите, че шегувамъ, елате съ мене до крепостта!

Следъ нѣколко минути Фернандо Перецъ дель Пулгаръ, гологлавъ и съ свѣщъ въ ржка, колѣнничко предъ Богородица:

— Небесна царице, пречиста Дѣво, давамъ ти да влѣза въ Гренада. Давамъ обѣтъ да превзема голѣмата джамия, за да я посвѣтя на славата ти, заклевамъ се да запала Алканцерба, сърдцето на физическия градъ.

Ропотъ на очудване се понесе, но Пулгаръ продължа:

— Ако благоволишъ, помогни ми; но ако следъ три дни не изпълня клетвата си, угаси живота ми, както азъ изгасвамъ този пламък!

И рицарѣтъ стана, наведе свѣщъта до земята, смаза пламъка и съ тока си.

Присѣдстваващитѣ живо заспориха върху обикновената новина и се разотидоха да я прѣсѣчатъ изъ града, а Пулгаръ съ нѣколцина приятели отиде въ дюкянчето на единъ писаръ.

— Искамъ да ми напишешъ на хубавъ и скъпъ пергаментъ цѣлата молитва Богородице Дѣво: призови и Отче Нашъ и после напиши съ голѣми букви: На 18 декемврий 1490 г. Фернандо Перецъ дель Пулгаръ влѣзе въ Гренада; той завладѣ голѣмата джамия въ името на Светата Дѣва и посвѣти този храмъ на славата ѝ. За свидетелство на което и окачамъ този документъ.

— Господарю, каза писарѣтъ, като се засмѣ, пергата е добра, но ще ви струва по-ефтино, ако я напиша на обикновенъ пергаментъ.

Пулгаръ го погледа страшно:

— Ако ти сж мили ушитѣ, прави каквото ти казвамъ. Ще дойда утре пакъ.

Той си отиде и бѣдниятъ писаръ, комуто се струваше, че усѣща какъ хвъркватъ ушитѣ му, се пушна къмъ съндѣка, въ който пазѣше най-хубавитѣ си агнешки кожи.

Единъ младежъ на около петнадесетъ години с мугло лице, съ продълговати черни очи, чакаше Пулгаръ въ кѣщи.

— Е, какво, Педро, каза рицарѣтъ, какво ново ще ми кажешъ?

Цѣлиятъ градъ е развълнуванъ, кръстникъ. Казватъ, че утре ти заминавашъ за Гренада!

— Тѣ казватъ истината, Педро, а освенъ това азъ ти съобщавамъ, че и ти ще дойдешъ съ мене! Младежѣтъ поблѣднѣ и не отговори.

— Ще те взема съ себе си, продължи Пулгаръ, за да се увѣря, че си достоенъ да носишъ името ми, което ти дадохъ при кръщенето. Ще можешъ ли да ме водишъ нощно време презъ града?

— Господарю, бѣхъ на дванадесетъ години когато напуснахъ Гренада, но всичкитѣ ѝ улици и улички ми сж толкова близки, че още ги виждамъ като си затворя очитѣ.

Въ този мигъ вънъ се чу силенъ шумъ; бѣха дошли конницитѣ, които бѣха узнали за намѣренieto на Пулгаръ и идѣха да му искатъ позволение да го придружатъ; тѣ бѣха около петдесетъ.

— Азъ не мога да взема повече отъ шестнадесетъ души, каза Пулгаръ. Да избирамъ между васъ, значи да ви обидя! Щомъ сте дошли, всички сте еднакво храбри! Теглете жребий, но знайте, че тия, които ще дойдатъ съ мене, страшно излагатъ живота си. И азъ не имъ обещавамъ друга награда, освенъ славата. Ще искамъ пълно подчинение на всичкитѣ ми заповѣди. Ще ви кажа плана си когато тръгнемъ на път. Моятъ кръщелникъ Донъ Педро ще ни води, смѣтайте го въ шестнадесетѣ другари.

Пулгаръ приготи експедицията си. Той прегледа облѣклото на хората и се увѣри въ издръжливостта и кротостта на конетѣ.

Той даде на Педро една восѣчна свѣщъ, а на единъ другъ, на име Тристанъ дьо Монтемейоръ, даде единъ запаленъ фитилъ, като му заповѣда да не го оставя да угасне на никаква цена. А на останалитѣ раздаде малки кожени мѣхове пълни съ катранъ.

— По пътя ще накършиме клони отъ жълтуга. Тѣ горятъ съ силенъ и горещъ пламъкъ, а като ги полѣмемъ съ катранъ, ще бѣде чудо!

А самъ той взе пергаментъ, написанъ, както той искаше. Най-после, на 17 декемврий на мръкване, другаритѣ възсѣднаха конетѣ и излѣзоха отъ града.

Цѣлата войска ги гледаше какъ тръгватъ. По какъвъ начинъ смѣтаха тия хора да влѣзатъ въ Гренада?

И когато малката група мина презъ портата и изчезна въ тъмнината, хиляди развълнувани гла-

сове извикаха единодушно: „Богъ да ви пази, храбреци!“

Настѣпи безлу, на нощъ, благоприятна за приключения. Конницитѣ бързо достигнаха и изминаха малкото село Кадинъ и се спрѣха надъ него, въ пустото и тихо поле. Докато конетѣ почиваха Пулгаръ полугласно съобщи на другаритѣ си, събрани около него, по какъвъ начинъ смѣташе да влѣзатъ въ Гренада.

Той знаеше, че Дарро, която пресича Гренада по цѣлата ѝ дължина, излиза южно отъ нея презъ сводообразенъ отворъ направенъ въ крепостта. Достатъчно бѣше, значи, да се трѣгне по коритото на рѣката и да се мине подъ тѣсниа сводъ, за да се влѣзе въ Гренада, безъ да грѣмне пушка.

Тѣ пакъ тръгнаха и препускаха така, че къмъ полунощъ стигнаха до плантации отъ портокалови, нарови и маслинови дървета; краката на конетѣ меко затѣваха въ обработената прѣстъ; конницитѣ мълчаха, защото градѣтъ бѣше близо. Тѣ не срѣзнаха живи души, къмъ единъ часа пристигнаха до рѣката Даро и се изкачиха по нея дори до стѣната, предъ сводообразния проходъ, презъ който вода изтичаше въ буйни талази.

Конницитѣ слѣзоха, хванаха поводитѣ на конетѣ; водата имъ стигаше до гърдитѣ. Пулгаръ влѣзе прѣвъ подъ свода. Заглушенъ отъ шума на водата, той се спѣваше отъ камѣнитѣ, борѣше се съ доста силното течение и дърпаше съ всичкитѣ си сили кони, който малко се опѣваше. На Пулгаръ се стори, че минаха часове откакто бѣ влѣзълъ въ тъмнината на страшния проходъ. Но следъ нѣколко минути той стигна до другия край на подземieto, спрѣ се и погледна. Нощта бѣше още потъмня отколкото на полето. Отъ лѣво и отъ дѣсно се виждаха тъмнитѣ очертания на кулитѣ, на които бѣха часови; а предъ него се простираше тъмната бразда на Даро, съ тъмни кѣщи по брѣговетѣ.

Всичко спѣше. Пулгаръ се качи на коня и почака всичкитѣ му другари да излѣзатъ отъ подземieto. Той ги преброи и попита:

— Фитилѣтъ не е угасналъ, нали?

— Гори, азъ го запазиохъ, отговори Тристанъ дьо Монтемейоръ.

— Добре. Да вървимъ.

Силното бучение на водата заглушаваше тропота на конетѣ. Пулгаръ се обърна къмъ своя кръщелникъ и каза: „Ти ще ни водишъ Педро. Върви предъ мене, ще идемъ при Голѣмата Джамия.“

Младиятъ се подчини. Той познаваше добре града и безъ колебание тръгна изъ лабиринта на улицитѣ. Изведнажъ тѣ се намѣриха предъ една голѣма стена на която се очертаваше въ черно огромна подковообразна порта.

— Ето портата на Голѣмата Джамия, господарю, каза Педро, като треперѣше.

Пулгаръ разви пергаментъ съ молитвата, замахна силно и го прикова съ камата си на портата на джамията.

— Дай ми твоята кама да замѣстя моята, каза той на кръщелника си, а вие дайте ми свѣщъта и фитила.

Тристанъ дьо Монтемейоръ духна върху фитила, и отъ него излѣзе малко пламъче. Пулгаръ запали свѣщъта и я сложи въ жгѣла до портата. Червениятъ пламъкъ трептѣше въ тихата нощъ. Той освѣтяваше свода издѣланъ отъ бѣлъ мраморъ и украсената съ злато и скъпо дърво порта.

— Сега да вървимъ къмъ Алкаидерия! каза Пулгаръ, който бързо довърши молитвата си.

Алкаидерия бѣше търговския кварталъ; да се разруши той, значеше да се разруши Гренада дори ако пожарѣтъ се ограничи само тамъ.

Педро видѣ на минаване натрупанитѣ богатства, събрани тамъ отъ цѣлъ свѣтъ и две едри сълзи се търкулнаха по странитѣ му. Тристанъ дьо Монтемейоръ се замисли: той погледна за мигъ фитила, който държеше въ ржката си. Какво опустошение щѣше да предизвика малкиятъ, мѣждѣщъ пламъкъ и какво събуждане очакваше тия, които спѣха въ тихитѣ кѣщи. Изведнажъ той стисна фи-

(Следва на 4-та страница)

*) Обработена и плодородна равнина въ околността на Гренада.